

Haridus- ja Teadusministeerium

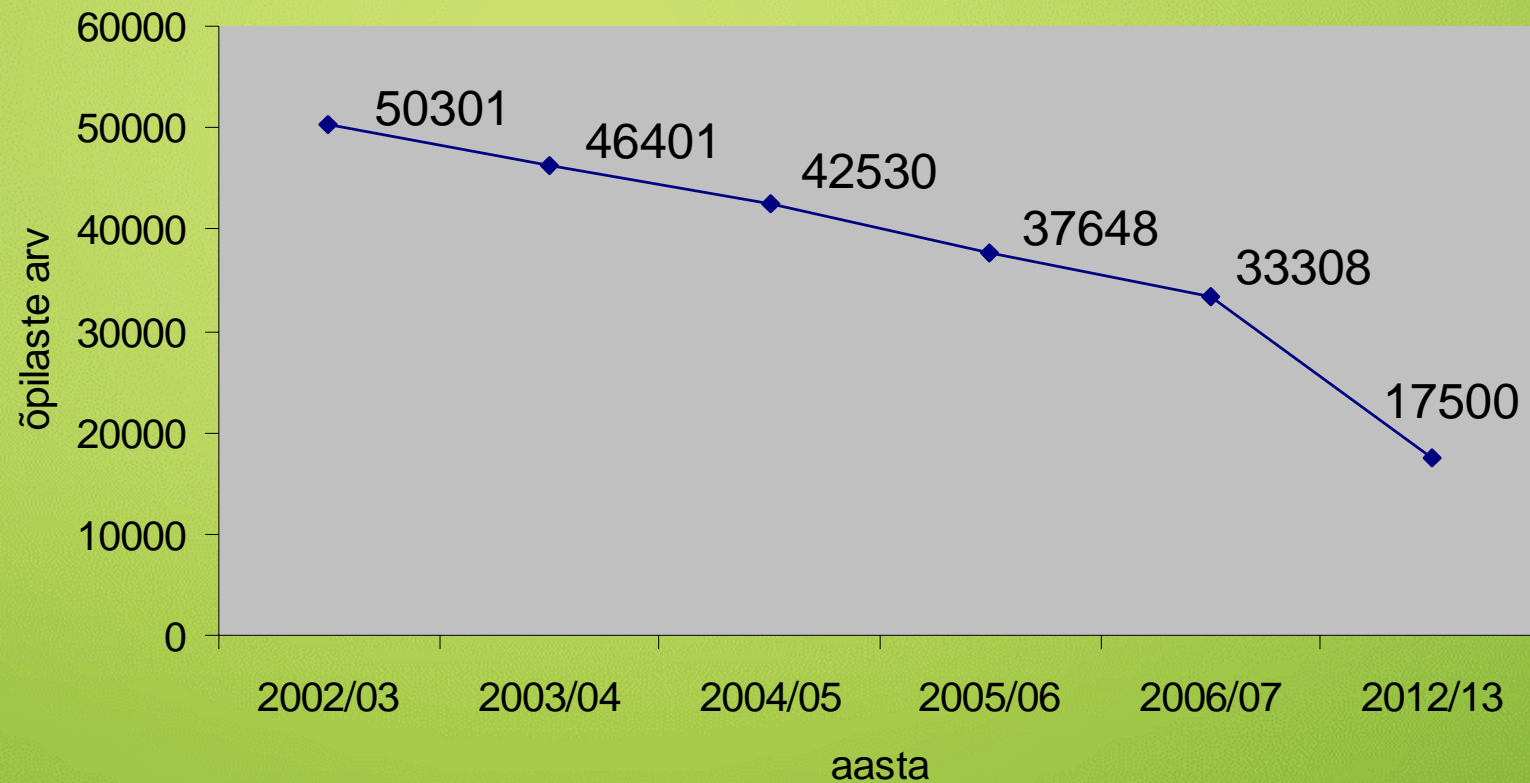
www.hm.ee | hm@hm.ee

Arvandmeid vene õppekeelega koolide kohta

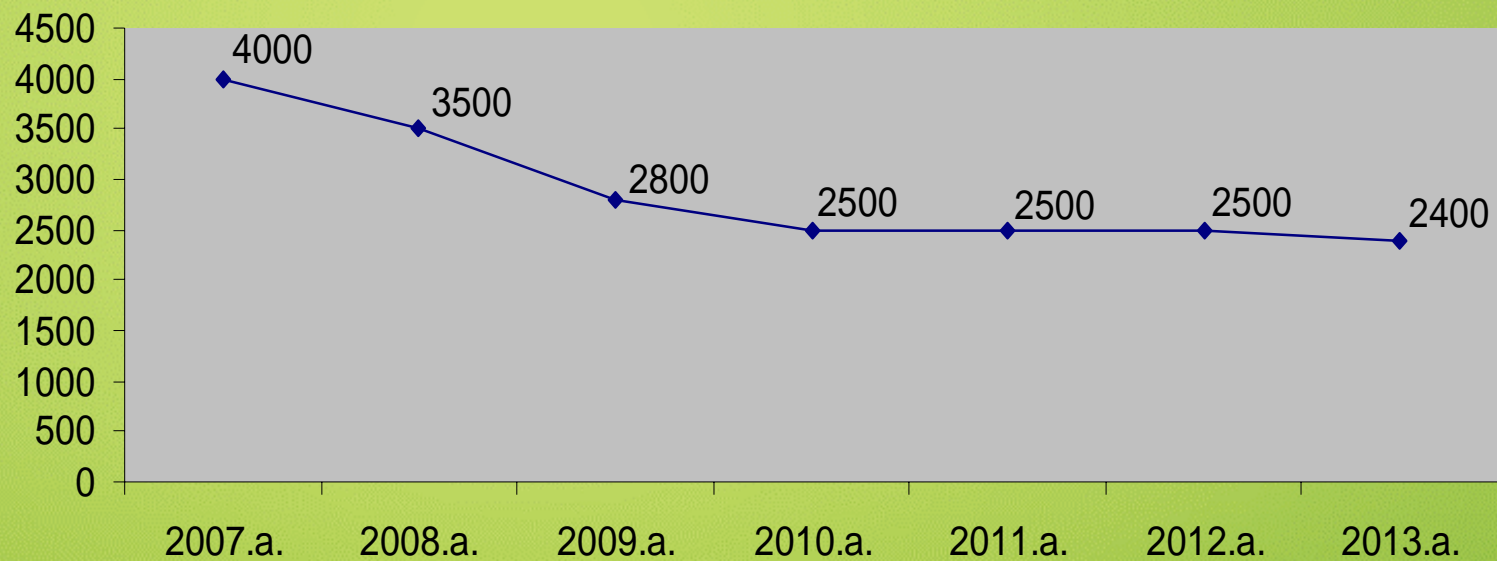
Vene õppekeele osatähtsus aastate lõikes

Aasta	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Vene õppekeel	61094	57685	54308	50301	46401	42525	37648	33308
Osakaal	28%	27%	25%	25%	24%	23%	22%	20%

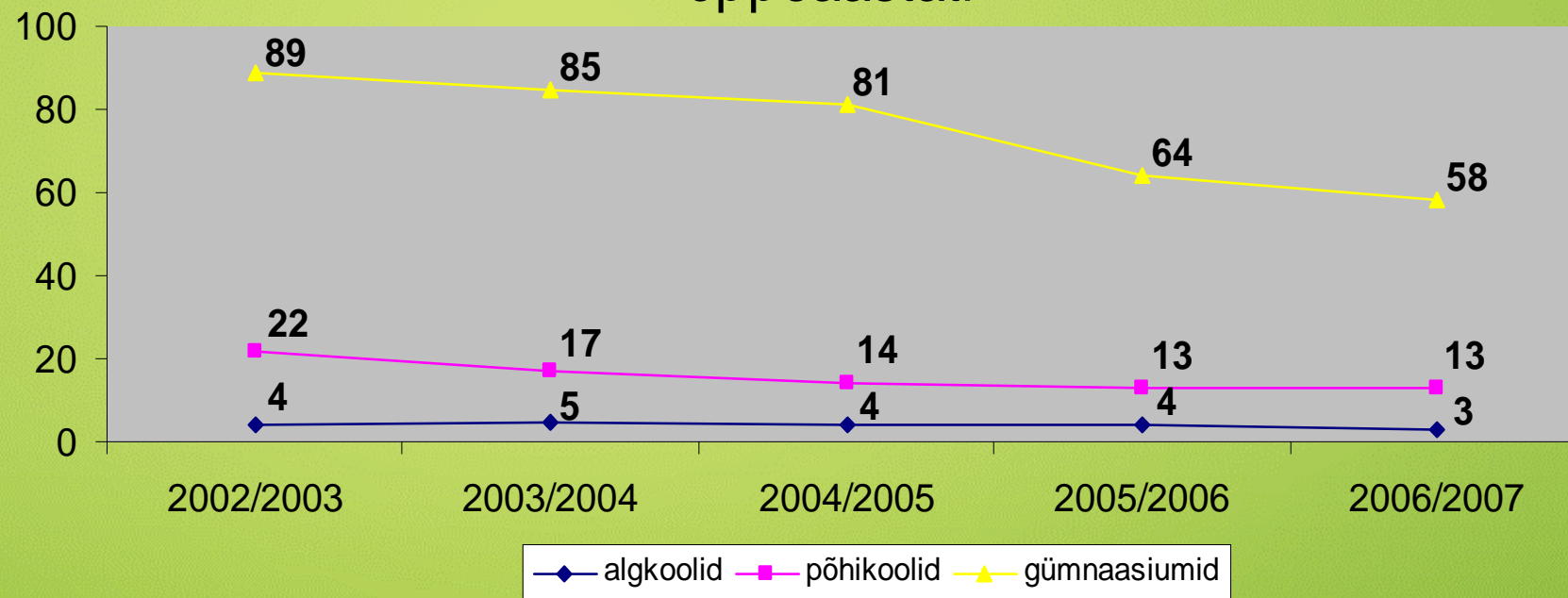
Õpilaste arv vene õppekeelega koolides

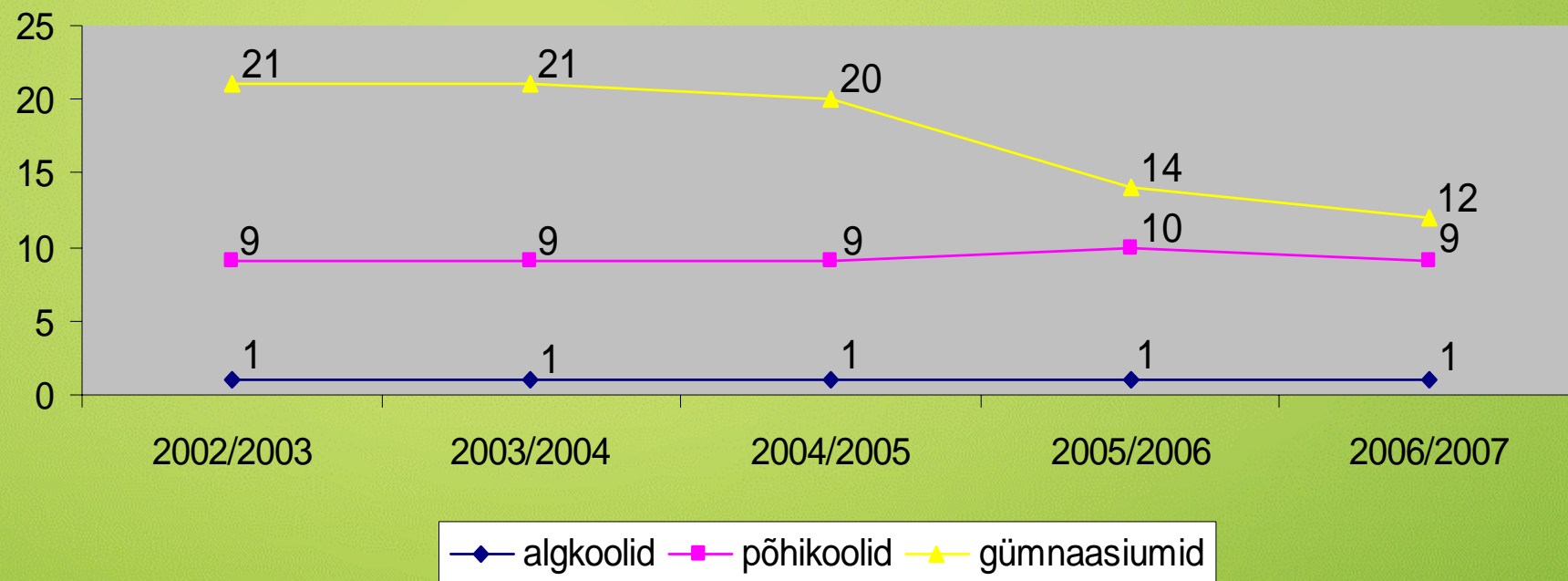
Põhikooli lõpetajate arv vene õppekeelega koolides

Vene õppekeelega tavakoolide arvu muutus õppeaastati

Eesti/vene õppekeelega tavakoolide arvu muutus õppeaastati

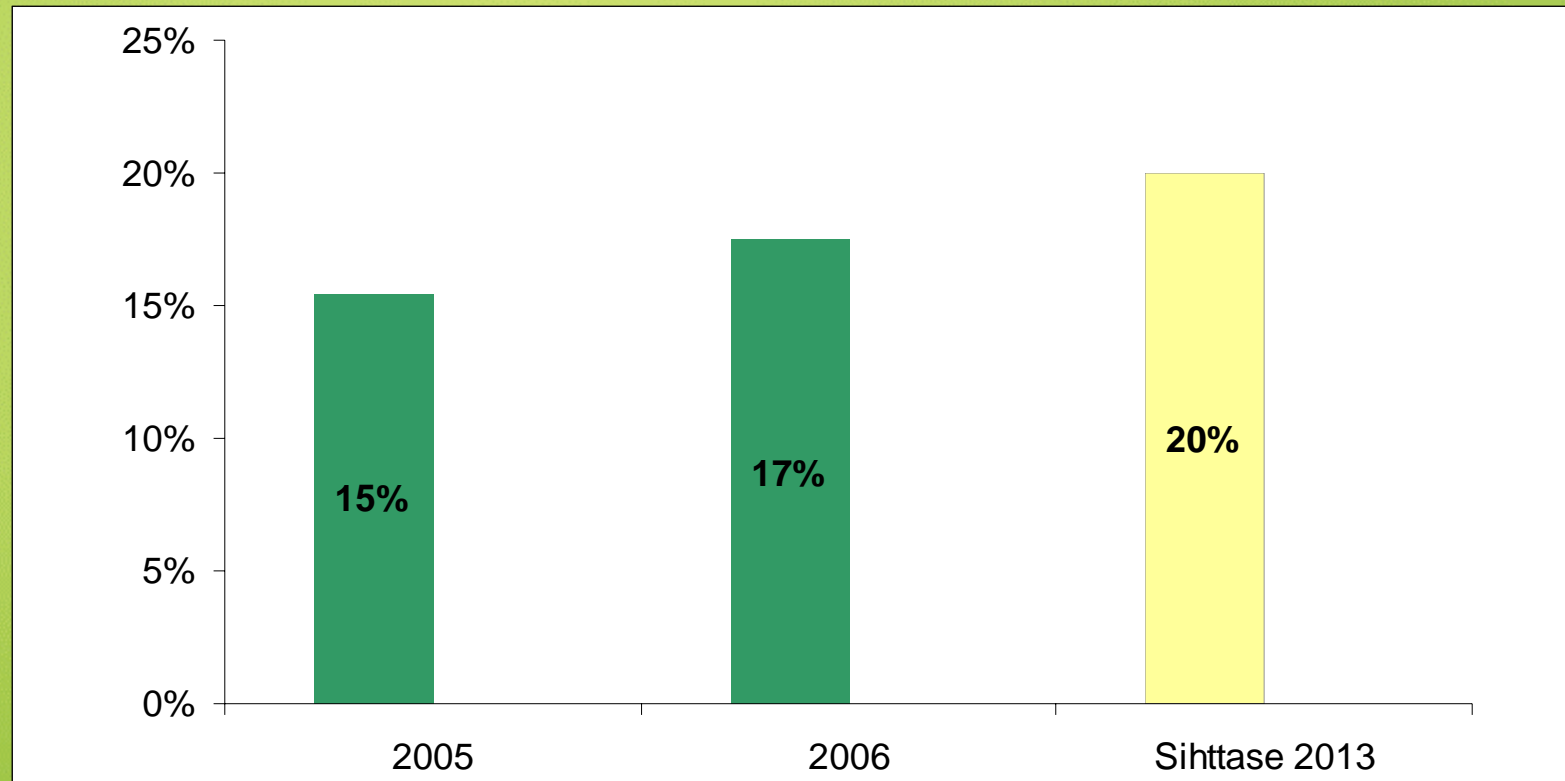
Vene õppekeele osatähtsus klasside lõikes

Klass	2006/2007	
	Vene õppekeel	Osakaal
1.	2501	21%
2.	2348	20%
3.	2403	20%
4.	2517	20%
5.	2548	19%
6.	2480	18%
7.	2730	18%
8.	3432	19%
9.	3845	21%
10.	2685	22%
11.	2736	23%
12.	3083	26%
KOKKU	33308	20%

Vene keeles õppivate õpilaste arv maakondade lõikes

Maakond	2006/2007	
	Vene õppekeel	Osakaal
Harju	14141	28,8%
Ida- Viru	12620	73,3%
Pärnu	867	7,2%
Tartu	1151	5,9%
Valga	478	10,4%
Teised	1051	2,1%
KOKKU	33308	20,3%

Muu emakeelega õpilane eesti õppekeelega koolis

Keelekümblusklassides õppivad õpilased

Klassiaste	2005/2006	2006/2007
1. kooliaste: 1.-3. klass	939	963
2. kooliaste: 4.-6. klass	1084	1019
3. kooliaste: 7.-9. klass	540	976
4. kooliaste: 10.-12. klass	82	108
Üldkokkuvõte	2645	3066

Hoiakute muutus vene õppekeelega koolides

Eestikeelsele aineõppele üleminek on hoiakuliselt omaks võetud I

(Emor 2006)

- Eestikeelsele aineõppele üleminekut on teadvustatud, selle suunas on astunud konkreetseid samme ning paranenud on üldised hoiakud ja suhtumine. Võrreldes 2004. aastal läbi viidud analoogse uuringuga on toimunud **märkimisväärsed positiivsed arengud**:
 - eestikeelne aineõpe on praeguseks sisse viidud enamuses venekeelsetes koolides ja enamus nendest kavatseb selle mahtu jätkuvalt ka suurendada; keelekümblusprogrammiga on liitunud enam koole ja nendest enamus kavatseb selle kasutust veelgi laiendada; enamus koole on rakendanud üha enam meetmeid eestikeelsele aineõppele üleminekuks;

Eestikeelsele aineõppele üleminek on hoiakuliselt omaks võetud II

(Emor 2006)

- oma kooli valmisolekut eestikeelsele aineõppele üleminekuks hinnatakse paremaks kui varem, kasvanud on eesti keeles oma ainet õpetavate õpetajate osakaal; paranenud on õpetajate hinnangud enda eesti keele oskusele ja valmidusele õpetada oma ainet eesti keeles, samuti metoodiline ettevalmistus; kõige enam on tegeletud aineõpetajate eesti keele (sh ainealase terminoloogia) täiendõppega, kahekordistunud on koolide hulk, kus on loodud eesti keele praktika võimalusi õpetajatele;
- tunnistatakse veelgi enam osalise eestikeelsele aineõppele ülemineku vajalikkust ja positiivset suhtumist sellesse, õpetajate ja eriti koolijuhtide huvi ja motiveerituse kasvu, enda paranenud informeeritust (märkimisväärne roll selle juures on infoallikate muutusel – haridus- ja teadusministeeriumi ja haridusametite vahendusel jõuab nüüdseks info oluliselt enamal määral otse koolidesse).

Tähelepanu fookusesse peaksid nüüd jõudma õppematerjalid ja –metoodikad I

(Emor 2006)

- Kuigi eestikeelsele aineõppele ülemineku üldtaust on märkimisväärselt paranenud, siis saab esile tuua siiski veel rida **arenguvajadusi**:
 - enamus koolidest, kus veel ei ole rakendatud keelekümblusmetoodikat, ei paneeri sellega ka lähitulevikus alustada;
 - enamus õpetajatest, kes praeguseks ei õpeta oma ainet eesti keeles, ei ole seda valmis ka edaspidi tegema – kuigi peamise takistusena nähakse enda eesti keele ebapiisavat oskust, siis selle taga kumavad pigem psühholoogilised barjäärid ja kartus/tahtmatus võtta ette järske elumuutusi;

Tähelepanu fookusesse peaksid nüüd jõudma õppematerjalid ja –metoodikad I

(Emor 2006)

- õpilaste ja lastevanemate huvi ja motivatsioon eestikeelse aineõppe vastu ei ole koolijuhtide ja õpetajate hinnangul seni veel märkimisväärselt paranenud;
- sarnaselt 2004. aasta uuringuga peavad nii koolijuhid kui aineõpetajad eestikeelsele aineõppele ülemineku negatiivseimaks kaasnähuks õpetajate (ja õpilaste) kasvavat lisakoormust ning psühholoogilist pinget, seda aga veelgi teravamalt võrreldes varasemaga;
- suurimaks arenguvajaduseks on nüüdseks saanud eestikeelsele aineõppele ülemineku **õppemetoodikad ja õppematerjalid** – nende olemasolu ja kättesaadavus. See on ka valdkond, kus enim oodatakse tuge ja abi väljastpoolt oma kooli.

Muutusi “veavad” koolijuhid, enim on paranenud Tallinna koolide valmisolek üleminekuks I (Emor 2006)

- **Koolijuhtide üldine suhtumine üleminekusse on võrreldes aineõpetajatega positiivsem –** nad hindavad oma koolide ettevalmistust üleminekuks paremaks, on ise enam motiveeritud jne. Kuigi ka õpetajate hinnangud on kahe aastaga paranenud, on nad oma hoiakutelt võrreldes koolijuhtidega siiski skeptilisemad – nende seas on vähem neid, kes peavad eestikeelsele aineõppele üleminekut väga vajalikuks, nad peavad ennast vähem motiveerituks, hindavad oma kooli valmisolekut üleminekuks tagasihoidlikumalt jne.

Muutusi “veavad” koolijuhid, enim on paranenud Tallinna koolide valmisolek üleminekuks I (Emor 2006)

- Positiivsed arengud suhtumises ja hoiakutes on olnud suuremad just nendes piirkondades, kus üldiselt ollakse enam kriitilisemad, kuid keda üleminek puudutab ehk “valusamalt” – Ida-Virumaal ja Tallinnas. Kui 2004.a. olid **Tallinna koolijuhid** võrreldes teiste piirkondadega üleminekusse kõige kriitilisemalt suhtuvad, siis 2006. aastaks on nende seas toimunud **positiivne areng** suurim. Nüüdseks on **kõige kriitilisemad Ida-Virumaa koolid** (hoolimata eesti keele oskuse hinnangute märkimisväärsest paranemisest). Sealsed koolijuhid peavad nii oma kooli, õpetajate kui õpilaste ettevalmistust üleminekuks kõige ebapiisavamaks ning ootavad enam tuge ka väljastpoolt kooli.

Seega I... (Emor 2006)

- ... saab kokkuvõtlikult järeldada, et praeguseks on osalisele eestikeelsele aineõppele üleminek koolides “omaks võetud”, üldine informeerimise paranemine ning sellega kaasnev teadlikkuse kasv on parandanud üldist suhtumist ning nüüd keskendutakse koolides üha enam juba sellele, **kuidas** teha üleminek võimalikult lihtsaks ja sujuvaks nii õpetajatele kui õpilastele. Üleminekust on saamas üha selgemalt **arengu loomulik osa** (seda kinnitavad ka tulevikkuvaatavalt algklasside õpetajate ning ja noorte õpetajate teistest positiivsemad hoiakud).
- **Suhtumise paranemine ja valmisolek on “astmeline”** – praeguseks saab nentida, et esimese tasandi ehk koolijuhtide ettevalmistumine üleminekuks on olnud edukas, nad on aktsepteerinud oma mõtetes ja tegudes eestikeelse aineõppe. Samalaadne suhtumise ja hoiakute positiivne areng peaks nüüd üha enam jõudma järgmise tasandini ehk aineõpetajateni ning selleks edastamiseks vajavad koolijuhid kindlasti ka tuge väljastpoolt kooli. Kõige vähem on valmis üleminekuks praegu veel õpilased ise ja nende vanemad.

Seega II... (Emor 2006)

- Tähelepanuta ehk võimaliku uue/alternatiivse rakendusega (väljaõppeta) ei tohiks jätta õpetajaid, kes ei ole valmis ise oma ainet eesti keeles õpetama ega tõenäoliselt ei ole seda ka tulevikus. Tegemist on eelkõige vanemaealiste ja pika staažiga pedagoogidega, kelle jaoks eesti keele omandamine seondub enam psühholoogiste barjääridega.
- Haridus- ja teadusministeeriumi tähelepanu oodatakse nüüdseks enim eestikeelsele aineõppele ülemineku **õppematerjalide ja -metoodikate** kindlustamises ja kättesaadavuse tagamises.

Tänane seis

Haridus- ja Teadusministeerium

- PGS paragrahv 52 (1997): riigi- ja munitsipaalgümnaasiumides alustatakse üleminekut eesti õppekeelele hiljemalt 2007./2008. aastal
- VV määrus 7.06.2007 kinnitas ülemineku alguseks 10. klassis õppeaine "kirjandus" tsükli "eesti kirjandus" (1 ainetund nädalas) või mõne muu õppeaine
- 63 vene õppekeelega gümnaasiumiosaga koolidest 62 on kinnitanud oma valmisolekut alustada 10. klassis eesti kirjanduse õpetamisega eesti keeles õppeaastal 2007/2008
- gümnaasiumites on kõigile õpilastele tasuta õpikud (+ CD) ja sõnaraamatud, 50 õpetajat lõpetasid äsja täiendkoolituse. Õpetajatele on valminud metoodiline materjal

Lähema aja tegevused

- kohtumised vene õppekeelega koolide juhtidega Jõhvis, Tallinnas ja Tartus
- avalikkuse informeerimine
- täpse tegevuskava ettevalmistamine sügiseks 2007, kohtumised õpetajate ja õpilastega
- õpetajate koolitus suvekoolides
- erinevate tegevuskavade ettevalmistus: eesti õpetaja vene õppekeelega kooli; toetusprogramm koolidele, kes enam aineid eesti keeles õpetavad jt

TÄNAME!

Tõnis Lukas

tonis.lukas@hm.ee

Katri Raik

katri.raik@hm.ee

Haridus- ja Teadusministeerium